

การพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล

วีรยา ชลานั้นต์*

สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์**

อิชฎี ภูมิอินทร์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะ และหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ใช้วิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพและปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม และสำรวจความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักกายภาพบำบัด จำนวน 97 คน ที่ปฏิบัติงานประจำทีมสโมสรฟุตบอลไทย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ สำคัญ คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านคุณลักษณะและเจตคติ โดยทั้ง 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วยรายการสมรรถนะ จำนวน 96 รายการดังนี้ ด้านความรู้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะ ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ความรู้ด้านกฎหมายข้อบังคับ ด้านทักษะ แบ่งเป็น 6 ด้านดังนี้ การฟื้นฟูสภาพ การจัดการการบาดเจ็บ การป้องกันการบาดเจ็บ การเพิ่มประสิทธิภาพ การสร้างและรักษาสมพันธภาพที่ดี และการสื่อสาร ด้านคุณลักษณะและเจตคติ สำหรับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ พบว่ามีแนวทางคือ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การพัฒนาโดยหน่วยงาน 3) ได้รับการร่วมมือจากกระทรวง ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน การพัฒนาสมรรถนะนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล เพื่อให้เป็นมาตรฐานสากล

คำสำคัญ : สมรรถนะ นักกายภาพบำบัด กีฬาฟุตบอล

*นิสิตปริญญาเอกสาขาวิชาการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

***อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ติดต่อผู้พิมพ์: วีรยา ชลานั้นต์ E-mail: chaveeraya070@gmail.com, มือถือ 093-6199419

รับบทความ 12 กรกฎาคม 2563 แก้ไขบทความ 10 ธันวาคม 2566 ตอรับ 31 ธันวาคม 2566

Competencies Developing of Sport Physiotherapist for Football

Veraya Chalanunt^{*}

Somchai Prasentsiripan^{**}

Issadee Kutintara^{***}

Abstract

This research had the objective to study competencies developing of sport physiotherapist for football and to find a way to develop competencies of sport physiotherapist for football by using qualitative and quantitative research. The data were collected by studying the opinions of experts of the competencies of sport physiotherapy for football. The sample group were 97 physiotherapists regularly performing the duty at Thai club team. The statistics used in analyzing the data were frequency, percentage, means and standard deviation.

From the research, it was found that competencies of sport physiotherapist for football consisting of 3 components which were 1) knowledge competency 2) skill competency 3) competency on characteristics and attitude. The 3 main components consisted of 96 items of competencies with the details as follows. The knowledge competency is divided into 3 aspects including technical occupational skill, related knowledge, legal and regulation knowledge and related rules. The skill competency is divided into 6 aspects as follows. The rehabilitation, injury management, injury prevention, efficiency increase, building and maintaining of good relationship and communication. As for the aspect of characteristics and necessary attitude which was found that there were developing guidelines as follows. 1) self-development 2) development by department 3) receiving cooperation from related Ministries in driving competencies developing of sport physiotherapist for football in order to make it acquire universal standard.

Keywords: Competency, Physical Therapy, Football

^{*}PhD student in Sports Management Faculty of Sports Science Kasetsart University

^{**}Lecturer in the Department of Sports Management Faculty of Sports Science Kasetsart University

^{***}Lecturer in the Department of Sports Management Faculty of Sports Science Kasetsart University

Contract: Veraya Chalanunt E-mail: chaveeraya070@gmail.com, Tel. 093-6199419

Received July, 12 2020 ; Revised December, 10 2023 ; Accepted December, 31 2023

บทนำ

ปัจจุบันนี้ฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นจะเห็นได้จากการที่มีผู้ชมการแข่งขันฟุตบอลอาชีพเพิ่มสูงขึ้น เมื่อการแข่งขันกีฬา ได้กลายเป็นธุรกิจกีฬามีรายการแข่งขันตั้งแต่ระดับสมัครเล่นไปจนถึงที่มีการแข่งขันระดับอาชีพมีเงินรางวัลหลายสิบล้านบาท รวมถึงค่าตัวของนักกีฬาฟุตบอลที่มีค่าตัวที่สูงขึ้นและเมื่อมีการแข่งขันกีฬาเกิดขึ้นย่อมต้องมีการบาดเจ็บจากกีฬาเกิดขึ้นเสมอ โดยเฉพาะกีฬาที่มีการต่อสู้ หรือการปะทะ Junge (2015) ได้ศึกษาอุบัติการณ์การบาดเจ็บของนักกีฬาฟุตบอลในช่วงการแข่งขันฟุตบอลโลก 2014 (Football injuries during the 2014 FIFA World Cup) ผลการศึกษาพบว่า มีรายงานการบาดเจ็บ 104 ครั้ง คิดเป็นอัตราการบาดเจ็บ 1.68 ครั้ง ต่อการแข่งขัน 1 ครั้ง การบาดเจ็บจากการปะทะกับผู้อื่น 63.4% การบาดเจ็บที่ต้นขา 25% การบาดเจ็บที่หัว 18% การวินิจฉัยที่พบบ่อยที่สุด คือ อาการปวดที่ต้นขา มีรายงานการถูกกระแทกกระแทก 5 ราย ศีรษะแตก 3 ราย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการปะทะกันในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับกนกนันทน์ สุชาวอินทร์ และคณะ (2557) ที่พบว่า การบาดเจ็บของนักกีฬาฟุตบอลชายมักเป็นในช่วงที่มีการแข่งขันมากกว่าในช่วงการฝึกซ้อมแน่นอนว่าเหตุการณ์ดังกล่าวกลายเป็นจุดอ่อนที่ทำให้คู่ต่อสู้ได้เปรียบขึ้นมาทันที เมื่อเป็นเช่นนี้บรรดาทีมฟุตบอลต่างก็ต้องดูแลรักษาสภาพร่างกายของนักกีฬาในทีมเป็นอย่างดี ดังนั้นทีมฟุตบอลจึงต้องมีแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักกีฬาที่ได้รับการบาดเจ็บรวมถึงการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายให้แก่ นักกีฬา เพื่อให้สามารถประสบความสำเร็จในการแข่งขันและลดการบาดเจ็บขณะฝึกซ้อม ขณะแข่งขันของนักกีฬา “นักกายภาพบำบัด” กลายเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องมีประจำทีมฟุตบอลตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับสโมสรอาชีพ ซึ่งในช่วงเวลาที่มีการแข่งขันกีฬานั้น นักกายภาพบำบัดนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อช่วยทำให้นักกีฬาลงสนามได้อย่างเต็มศักยภาพ เพราะการแข่งขันมักมาคู่กันกับอาการบาดเจ็บ หน้าที่ของนักกายภาพบำบัดจะช่วยบรรเทาอาการบาดเจ็บให้ทุเลาลงอย่างรวดเร็ว ทำให้นักกีฬากลับลงสู่สนามได้อีกครั้งภายในเวลาอันรวดเร็วและในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กีฬาฟุตบอลไทยเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้น คือ การที่มีสมาพันธ์ฟุตบอลแห่งเอเชีย Asian Football Confederation (AFC) ซึ่งเป็นสหพันธ์กีฬานานาชาติ ที่ควบคุมดูแลการแข่งขันฟุตบอลในทวีปเอเชีย ทำหน้าที่บริหารการตลาด การเงิน และตั้งกฎระเบียบว่าด้วยความเป็นสโมสรฟุตบอลอาชีพที่สมบูรณ์แบบตามแนวทางของสหพันธ์ฟุตบอลโลก (FIFA) ทำให้สโมสรฟุตบอลต้องจัดตั้งบริษัทไทยพรีเมียร์ลีกขึ้นมา เพื่อดำเนินการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกภายในประเทศให้เป็นฟุตบอลอาชีพ ส่งผลให้สโมสรฟุตบอลไทยมีความสนใจที่จะเข้าร่วมแข่งขัน ทำให้มีความจำเป็นต้องใช้ทุนหรืองบประมาณค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด อาทิเช่น นักฟุตบอล ผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึก ผู้จัดการทีม และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้ง แพทย์และนักกายภาพบำบัดซึ่งต่างมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกัน ในขณะที่ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนากีฬาอาชีพ แต่ยังคงพบว่า กีฬาอาชีพในประเทศไทยนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุโดยเฉพาะด้านบุคลากรกีฬาอาชีพ ซึ่งรวมถึงนักกายภาพบำบัด ที่เป็นบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่ยังต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะในหลาย ๆ ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับกายภาพบำบัดทางกีฬา เพราะนักกีฬาแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันในการรักษา ทางกายภาพบำบัด

ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงมีความสนใจทำวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานกายภาพบำบัดด้านกีฬาฟุตบอลและรู้จักกระบวนการทำงานนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลเป็นอย่างดี และเป็นผู้นิยามให้ข้อมูลตลอดกระบวนการของการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานกายภาพบำบัดด้านกีฬาฟุตบอล โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน นักกีฬาฟุตบอล แพทย์ อาจารย์มหาวิทยาลัย นายกสมาคมกายภาพบำบัด และนักกายภาพบำบัด จำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 เป็นนักกายภาพบำบัดประจำสโมสรฟุตบอลไทยลีก จำนวน 124 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อศึกษาลักษณะที่ปฏิบัติจริงคุณลักษณะที่พึงมีของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล และแนวทางการพัฒนานักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 2.แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของนักกายภาพบำบัดทางการกีฬาฟุตบอลประกอบด้วย
- 3 องค์ประกอบหลัก คือสมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลตรวจสอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการวิชาชีพกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลนี้ ได้มาจากการศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี บทความวิชาการและผลงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อกำหนดความหมายและสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอล โดยรวบรวมประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นแบบสอบถามทั้งปลายเปิดและปลายปิดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดกลุ่มข้อมูลที่มีคุณลักษณะในทิศทางเดียวกันและกำหนดประเด็น ประเด็น และหัวข้อที่สามารถนำเสนอข้อค้นพบที่มีความสัมพันธ์อย่างมีความหมายตามวัตถุประสงค์และประเด็นที่ต้องการศึกษา
2. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลด้วยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล จากการเก็บรวบรวมข้อมูล การทบทวนเอกสารวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สามารถประมวลผลสมรรถนะได้ 96 รายการ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) สมรรถนะด้านทักษะความรู้ที่เกี่ยวกับกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอล 2) สมรรถนะด้านทักษะที่เกี่ยวกับกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอล 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะและเจตคติของนักกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอล ทักษะด้านความรู้ออกเป็น 3 ด้าน

ทักษะความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะ 16 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความจำเป็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.50 ทักษะความรู้ด้านอื่น ๆ 11 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับความจำเป็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.32 ทักษะความรู้ด้านกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎกติกาที่เกี่ยวข้อง 4 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับความจำเป็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.48 สมรรถนะด้านทักษะ แบ่งทักษะออกเป็น 6 ด้าน ทักษะการฟื้นฟูสภาพร่างกายให้กลับมาเล่นกีฬา 18 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับจำเป็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.84 ทักษะการจัดการการบาดเจ็บ/ เจ็บป่วยเฉียบพลัน 8 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับจำเป็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.86 ทักษะการป้องกันการบาดเจ็บ 12 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับจำเป็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 ทักษะการเพิ่มประสิทธิภาพ 6 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับจำเป็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.44 ทักษะการสร้าง และรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนักกีฬาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง 5 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับจำเป็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.78 ทักษะสื่อสารทั้งด้านการฟัง พูด และเขียนกับนักกีฬา รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้ 4 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับจำเป็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.68 และคุณลักษณะและเจตคติ 12 รายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับจำเป็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.88

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ผู้วิจัยนำมาสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

2.1. การพัฒนาด้านความรู้ ทักษะผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล มีความจำเป็นต้องพัฒนา ด้านความรู้ ด้านทักษะ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญเกี่ยวกับประสิทธิผลของการทำงาน โดยมีวิธีการดังนี้ คือ

2.1.1. การฝึกอบรม (Training) ด้านความรู้และทักษะเฉพาะ หรือด้านที่เกี่ยวข้องกับกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอล เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายนักกีฬาฟุตบอลที่ได้รับบาดเจ็บในสนามแข่งขัน การตรวจประเมิน การรักษา การฟื้นฟูนักกีฬาฟุตบอลตามมาตรฐานฟีฟ่า และการเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการดูแลนักกีฬาฟุตบอล โดยการอบรมจะมีการฝึกอบรมในองค์กร การฝึกอบรมนอกองค์กรและการฝึกอบรมต่างประเทศ เมื่อผ่านการอบรมไปแล้ว สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที การจัดอบรมควรจัดอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2.1.2. การศึกษา (Education) มีการจัดการศึกษาเฉพาะทางเกี่ยวกับกีฬาสำหรับนักกายภาพบำบัดที่จบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนานักกายภาพบำบัดโดยตรง เพราะการให้การศึกษาเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทักษะ ทศนคติตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในทุก ๆ ด้าน

2.1.3. การพัฒนา (Development) เป็นกระบวนการปรับปรุงองค์การให้มีประสิทธิภาพ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่ได้มุ่งเน้นที่ตัวงาน แต่มีจุดเน้นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามท้องถื่น การพัฒนาองค์การนั้น เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับองค์การเพื่อปฏิบัติงานขององค์การ ในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2.2.การพัฒนาสมรรถนะเชิงพฤติกรรมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล มีความจำเป็นต้องพัฒนาด้านคุณลักษณะและเจตคติ หรือสมรรถนะเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ดังนี้

2.2.1. คุณธรรมจริยธรรม (integrity) การครองตนและการประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรม มีความสำนึก และรับผิดชอบต่อตนเอง ตำแหน่งหน้าที่ ตลอดจนวิชาชีพของตน

2.2.2. การบริการที่ดี (service mind) พฤติกรรมที่แสดงถึงความตั้งใจ ความพยายาม ความพร้อมในการให้บริการ และอุทิศเวลาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

2.2.3. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานและคุณภาพงาน

2.2.4. การทำงานเป็นทีม (teamwork) การทำงานโดยมีพฤติกรรมที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีม เต็มใจเรียนรู้จากผู้อื่น และมีความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม

2.2.5. การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (expertise) ขวนขวายสนใจใฝ่รู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถของตน ในการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังรู้จักพัฒนา ปรับปรุง ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ากับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

2.3 การพัฒนาการขับเคลื่อนวิชากายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการขับเคลื่อนวิชากายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลมีความสำคัญมาก โดยต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานเช่น จากสภาพกายภาพบำบัด การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในการจัดทำนโยบาย และแผนในการขับเคลื่อนวิชาชีพกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์พบว่า สมรรถนะด้านลักษณะและเจตคติ มีความจำเป็นมากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ McClelland (1970) และ Spencer and Spencer (1993) ที่กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่จำเป็นซึ่งมีความหมาย สัมพันธ์กับประสิทธิผลของงาน เป็นคุณลักษณะในส่วนลึกเฉพาะของบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมที่สามารถทำนายผลลัพธ์ที่ดีเลิศในงานได้ Spencer และ Spencer (1993) ได้เปรียบเทียบคุณลักษณะดังกล่าวไว้ในโมเดลน้ำแข็ง (Iceberg Model) และอธิบายว่า คุณลักษณะของบุคคลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่สามารถมองเห็นได้คือ ความรู้และทักษะซึ่งสามารถพัฒนาได้ไม่ยากนัก ด้วยการศึกษาค้นคว้า ทำให้เกิดความรู้และการฝึกฝนปฏิบัติทำให้เกิดทักษะ และส่วนที่ซ่อนอยู่ภายในซึ่งสังเกตได้ยาก ได้แก่ ทักษะค่านิยม ความเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง บุคลิกลักษณะประจำตัวบุคคล รวมทั้งแรงจูงใจเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ยาก ซึ่งหากต้องการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ควรเน้นการพัฒนาสมรรถนะด้านลักษณะและเจตคติตามรายการสมรรถนะ 12 รายการดังนี้

1. มีความเป็นผู้นำสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. มารยาทเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน
4. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ตรงต่อเวลา
5. มีสุขภาพแข็งแรง มีบุคลิกภาพเป็นที่ยอมรับเชื่อถือ ไว้วางใจของนักกีฬา และบุคคลอื่น
6. แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งทางวิชาการและอื่น ๆ
7. มีจิตวิทยา และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น
8. ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น

9. เป็นคนที่รักในงานกายภาพบำบัดทางกีฬา
10. มีทัศนคติที่ดีต่อกีฬาฟุตบอล
11. ยึดถือในจรรยาบรรณวิชาชีพ
12. มีคุณธรรมและจริยธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ

1.1 สมรรถนะด้านความรู้ที่เกี่ยวกับกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอล โดยผลทางสถิติพบว่า นักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลต้องความรู้ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ความรู้ทางวิชาชีพเฉพาะ เป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานที่ผู้ประกอบวิชาชีพใช้ยึดถือเป็นแนวทางในการประกอบวิชาชีพอย่างมีคุณภาพควบคู่กับการมีองค์ความรู้ในวิชาชีพ อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละสาขา (Hurd, 2005) ตามบทบัญญัติแห่งองค์การวิชาชีพนั้น ๆ ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ความรู้ด้านกฎหมายข้อบังคับ และกฎกติกาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแสดงว่านักกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอลต้องมีความรู้ในหลายด้าน ไม่ใช่แค่ความรู้ทางเรื่อง โรคทางกายภาพบำบัดเพียงอย่างเดียวเท่านั้นต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบต่าง ๆ ของร่างกาย วิทยาศาสตร์การกีฬา ความรู้เรื่องยา จิตวิทยา ความรู้เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล ความรู้เรื่องกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลและการช่วยฟื้นคืนชีพ เพื่อที่จะนำมาดูแลนักกีฬาฟุตบอลในทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักกายภาพบำบัดจะมีบทบาทในด้าน การส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสภาพร่างกายให้กับนักกีฬาฟุตบอล นักกายภาพบำบัดควรได้รับความรู้ใหม่ๆจากการอบรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟุตบอล เช่น Football Medical จากฟีฟ่า

1.2 สมรรถนะด้านทักษะที่เกี่ยวกับกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอลโดยผลทางสถิติพบว่านักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลต้องมีทักษะโดยแบ่งเป็น 6 ด้านดังนี้ การฟื้นฟูสภาพร่างกายให้กลับมาเล่นกีฬา การจัดการการบาดเจ็บ/เจ็บป่วยเฉียบพลัน การป้องกันการบาดเจ็บ การเพิ่มประสิทธิภาพ การสร้างและรักษาสมรรถภาพที่ดีกับนักกีฬาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และการสื่อสารทั้งด้านการฟัง พูด และเขียนกับนักกีฬาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแสดงว่าหากนักกายภาพบำบัดมีความรู้เพียงอย่างเดียวแต่ไม่มีทักษะในการปฏิบัติจริง เนื่องจากขาดประสบการณ์ อาจทำให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาด จะส่งผลต่อการดูแลนักกีฬาฟุตบอล อีกทั้งทักษะในการสื่อสาร การสร้างและรักษาสมรรถภาพที่ดีกับนักกีฬา และบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องที่จำเป็น เพราะในการดูแลนักกีฬาฟุตบอลต้องอาศัยทีมจากหลายวิชาชีพ เช่น ผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอนนักกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา แพทย์ ถ้ามีการสื่อสารที่ถูกต้องและเข้าใจก็จะส่งผลต่อการดูแลนักกีฬาฟุตบอลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นรวมถึงทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเนื่องจากในทีมฟุตบอลมีทั้งนักกีฬา หรือผู้ฝึกสอนชาวต่างชาติ หากสื่อสารไม่เข้าใจจะส่งผลต่อการทำงานและการดูแลนักกีฬาฟุตบอล

1.3 สมรรถนะด้านคุณลักษณะและเจตคติของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล โดยผลทางสถิติพบว่านักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ต้องมีความเป็นผู้นำสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมารยาทเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ตรงต่อเวลา มีสุขภาพแข็งแรง มีบุคลิกภาพเป็นที่ยอมรับเชื่อถือและไว้วางใจของนักกีฬาและบุคคลอื่น แก้ไขปรับปรุง และพัฒนานตนเองอยู่เสมอทั้งทางวิชาการและอื่น ๆ มีจิตวิทยาและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น เป็นคนที่รักในงานกายภาพบำบัดทางกีฬาฟุตบอล มีทัศนคติที่ดีต่อกีฬาฟุตบอล ยึดถือในจรรยาบรรณ

วิชาชีพและมีคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งสอดคล้องกับ วิทยา จันทศิริ (2551) พบว่า สมรรถนะด้านจริยธรรมเป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับในบุคคลทุกระดับ ด้วยเหตุว่าการที่บุคคลจะประสบผลสำเร็จในการทำงานนอกจากจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถแล้วสิ่งสำคัญที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนอีกประการคือ ความเป็นผู้มีจริยธรรม

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล ประกอบด้วยกรอบการอบรม โดยการอบรมจะมีการฝึกอบรมในองค์กร การฝึกอบรมนอกองค์กร และการฝึกอบรมต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอล เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายนักกีฬาฟุตบอลที่ได้รับบาดเจ็บในสนามแข่งขัน การตรวจประเมิน การรักษา การฟื้นฟูนักกีฬาฟุตบอลตามมาตรฐานฟีฟ่า และการเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการดูแลนักกีฬาฟุตบอล โดยการอบรมจะมีการฝึกอบรมในองค์กร การฝึกอบรมนอกองค์กร และการฝึกอบรมต่างประเทศ เมื่อผ่านการอบรมแล้ว สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที ส่วนการศึกษาต่อเป็นวิธีการพัฒนานักกายภาพบำบัดโดยตรง เพราะการให้การศึกษาเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทักษะ ทักษะคติ ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในทุก ๆ ด้าน ส่วนการพัฒนาตนเอง เป็นการที่นักกายภาพบำบัดต้องมีการใฝ่รู้สนใจศึกษาวิชาความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองตลอดเวลา ทำงานวิจัย พัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี ภูมิภาค (2554) พบว่า แนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย พบว่ามี 2 แนวทาง คือ 1) แนวทางการพัฒนาด้วยตนเอง 2) แนวทางการพัฒนาโดยหน่วยงาน นอกจากการอบรมพัฒนาตนเองแล้ว การที่จะพัฒนาสมรรถนะของนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เช่น สภากายภาพบำบัด การกีฬาแห่งประเทศไทย สถาบันทางการศึกษา สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในการจัดทำนโยบาย และแผนในการขับเคลื่อนวิชาชีพกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรนำรายการสมรรถนะที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาเป็นแบบประเมินสมรรถนะ และทำการประเมินว่านักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงานในสโมสรฟุตบอลมีสมรรถนะในระดับใดรวมทั้งนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเพื่อกำหนดมาตรฐานสมรรถนะนักกายภาพบำบัดในกีฬาฟุตบอลของประเทศไทยเพื่อประโยชน์ต่อการสร้างความเป็นวิชาชีพ และการยอมรับในสายวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กนกนันท์ สุขาวินทร์, กมลชนก ชมจินดา และณัฐพล แสงทอง. (2557). การศึกษาปฏิบัติการการบาดเจ็บของนักกีฬาฟุตบอลชาย ชุมชุมฟุตบอลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างการ ฝึกซ้อมและการแข่งขัน. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ธรรมศาสตร์เวชสาร*, 14(3).
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2560-2564) สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- มาลี ภูมิภาค. (2554). *รูปแบบสมรรถนะหลักของบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิทยา จันทศิริ. (2551). *การพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). *แผนแม่บทพัฒนาฟุตบอลแห่งชาติระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Junge, A. and J. Dvorak. (2015). "Football injuries during the 2014 FIFA World Cup." *Br J Sports Med*, 49: 599-602.
- Hurd, A.R. (2005). Competency development for entry level public park and recreation employee. *Journal of Park and Recreation Administration*, 23, 45-62.
- McClelland, D.C. (1973). Testing for competence rather than for intelligen. *American Psychologist*, 28, 1-14.
- Spencer, L., D. McClelland and S. Spencer. (1990). *Competency assessment method*. Boston: Hay/McBer Research.
- Spencer, L.M. and S.M. Spencer. (1993). *Competency at work*. New York: John Wiley.